

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 25. huhtikuuta 2022
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2022/0116 (NLE)

8412/22
ADD 1

ACP 42
WTO 69
COAFR 92
RELEX 518

EHDOTUS

Lähtettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	22. huhtikuuta 2022
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2022) 176 final - Liite
Asia:	LIITE asiakirjaan Ehdotus neuvoston päätökseksi Ghanan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta riitojenratkaisumenettelyn työjärjestyksen hyväksymiseen

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2022) 176 final - Liite.

Liite: COM(2022) 176 final - Liite

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.4.2022
COM(2022) 176 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

**Ghanan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen
talouskumppanuussopimuksella perustetussa talouskumppanuussopimuskomiteassa
Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta riitojenratkaisumenettelyn
työjärjestyksen hyväksymiseen**

LIITEASIAKIRJA

Ghanan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksella perustetun TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUSKOMITEAN PÄÄTÖS N:o .../2022 riitojenratkaisumenettelyn työjärjestyksen hyväksymisestä

TALOUSKUMPPANUUSSOPIMUSKOMITEA, joka

ottaa huomioon Ghanan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden ensivaiheen talouskumppanuussopimuksen¹, jäljempänä 'sopimus', joka allekirjoitettiin Brysselissä 28 päivänä heinäkuuta 2016, ja erityisesti sen 59 artiklan,

katsoo, että sopimuksessa määrätään, että riitojenratkaisumenettelyihin sovelletaan työjärjestystä, jonka talouskumppanuussopimuskomitea hyväksyy. Työjärjestykseen liitetään menettelysäännöt,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään riitojenratkaisumenettelyn työjärjestys liitteen mukaisesti.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty

---

¹ EUVL L 287, 21.10.2016, s. 3.

LIITE

RIITOJENRATKAISUMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

A. MÄÄRITELMÄT

1. Sopimuksen 3 luvussa (Riitojen ratkaisumenettelyt) ja tässä työjärjestyksessä tarkoitetaan
  - (a) 'hallintohenkilöstöllä' paneelin jäsenen kyseessä ollessa henkilöitä, jotka ovat paneelin jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa, lukuun ottamatta avustajia;
  - (b) 'neuvonantajalla' henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään paneelimenettelyssä;
  - (c) 'avustajalla' henkilöä, joka paneelin jäsenen toimeksiannon mukaisesti ja tämän ohjauksessa ja valvonnassa suorittaa tutkimuksia tai avustaa paneelin jäsentä;
  - (d) 'valituksen tehneellä osapuolella' osapuolta, joka pyytää paneelin asettamista sopimuksen 49 artiklan (Välimiesmenettelyn aloittaminen) mukaisesti;
  - (e) 'päivällä' kalenteripäivää;
  - (f) 'paneelilla' sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti asetettua paneelia;
  - (g) 'paneelin jäsenellä' tai 'välimiehellä' paneelin jäsentä;
  - (h) 'valituksen kohteena olevalla osapuolella' osapuolta, jonka väitetään rikkoneen asianomaisia määräyksiä;
  - (i) 'osapuolen edustajalla' osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän sopimukseen liittyvässä riidassa.

B. ILMOITUKSET

2. Kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat, jotka
  - (a) paneeli on laatinut, on lähetettävä molemmille osapuolille samaan aikaan,
  - (b) jompikumpi osapuolista on laatinut ja jotka on osoitettu paneelille, on toimitettava jäljennöksenä toiselle osapuolelle samaan aikaan, ja
  - (c) jompikumpi osapuolista on laatinut ja jotka on osoitettu toiselle osapuolelle, on toimitettava tarvittaessa samaan aikaan jäljennöksenä paneelille.
3. Kaikki 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset on tehtävä sähköpostitse tai tarvittaessa muulla televiestintävälineellä, jolla lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, tällainen ilmoitus katsotaan toimitetuksi sen lähettämispäivänä.
4. Kaikki ilmoitukset on osoitettava Euroopan komission kauppapolitiikan pääosastolle ja Ghanan kauppa- ja teollisuusministeriön ylijohtajalle.
5. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa paneelimenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

6. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy muuna päivänä kuin Euroopan unionin toimielinten tai Ghanan viranomaisten työpäivänä, asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy ensimmäisenä sitä seuraavana työpäivänä.

C. PANEELIN JÄSENTEN NIMEÄMINEN

7. Jos paneelin jäsenet valitaan sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) 3 kohdan mukaisesti arvalla, valituksen tehnyttä osapuolta edustavan talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan on ilmoitettava viipymättä valituksen kohteena olevaa osapuolta edustavalle puheenjohtajalle arvonnän päivämäärä, kellonaika ja paikka. Valituksen tehnyttä osapuolta edustavan talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on suoritettava pyynnöstä sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu arvonta. Valituksen tehnyttä osapuolta edustava talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtaja voi valtuuttaa toisen henkilön valitsemaan paneelin jäsenen arvalla.
8. Valituksen tehnyttä osapuolta edustavan talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan on valittava arvalla paneelin jäsen tai puheenjohtaja viiden päivän kuluessa 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) 2 kohdassa tarkoitettun määräajan päättymisestä, jos jotakin 64 artiklan (Välimiesten luettelo) 1 kohdassa tarkoitetuista alaluetteloista
- (a) ei ole vahvistettu, niiden henkilöiden joukosta, jotka toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet kyseisen alaluettelon laatimiseksi, tai
- (b) jos alaluettelo ei enää sisällä vähintään viittä henkilöä, niiden henkilöiden joukosta, jotka edelleen ovat kyseisessä alaluettelossa.

Valituksen tehnyttä osapuolta edustava talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtaja voi valtuuttaa toisen henkilön valitsemaan paneelin jäsenen arvalla.

9. Valituksen tehnyttä osapuolta edustavan talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan on ilmoitettava kirjallisesti kullekin paneelin jäseneksi valituksi tulleen henkilölle tämän nimityksestä. Kunkin henkilön on vahvistettava molemmille osapuolille olevansa käytettävissä viiden päivän kuluessa siitä, kun hänelle on ilmoitettu nimityksestä. Sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) 5 kohdassa tarkoitettun paneelin asettamispäivän määrittämistä varten päivänä, jona paneelin jäsenet valitaan, pidetään päivää, jona viimeinen kolmesta valitusta paneelin jäsenestä ilmoittaa hyväksyvänsä nimityksen.

D. TOIMEKSIANTO

10. Jolleivät osapuolet viiden päivän kuluessa paneelin asettamisesta toisin sovi, paneelin toimeksianto on

”tarkastella osapuolten nimeämien tämän sopimuksen asianomaisten määräysten perusteella paneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja päätellä, onko kyseessä oleva toimenpide sopimuksen 46 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettujen sopimuksen määräysten mukainen, sekä toimittaa raportti 51 artiklan (Paneelin väliraportti) ja 52 artiklan (Välitystuomio) mukaisesti.”

11. Jos osapuolet sopivat muista tehtävistä, niiden on ilmoitettava sovituista tehtävistä paneelille 10 kohdassa säädetyssä määräajassa.

E. PANEELIN TEHTÄVÄT

12. Paneelin tehtävänä on
  - (a) arvioida objektiivisesti sen käsiteltäväksi annettu asia, mihin kuuluu myös tapauksen tosiseikkojen objektiivinen arviointi sekä asianomaisten määräysten sovellettavuus ja noudattaminen;
  - (b) esittää päätöksissään ja raporteissaan tosiseikat, asianomaisten määräysten sovellettavuus sekä havaintojen ja päätelmien perustelut.
  - (c) kuulla säännöllisesti osapuolia ja tarjota riittävät mahdollisuudet saavuttaa yhteisesti sovittu ratkaisu.
13. Paneelin on otettava huomioon WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymissä WTO:n paneelien ja valituselimen raporteissa esitetyt asiaan kuuluvat tulkinnat.

F. JÄRJESTÄYTYMISKOKOUS

14. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat paneelin kanssa seitsemän päivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai paneelin tarpeellisiksi katsomat asiat, kuten
  - (a) paneelin jäsenille maksettavat palkkiot ja kulut, jos niistä ei ole sovittu aikaisemmin. Palkkiot ovat WTO:n normien mukaisia;
  - (b) avustajille maksettavat palkkiot ja kulut, jos niistä ei ole sovittu aikaisemmin. Kunkin paneelin jäsenen avustajan tai avustajien palkkion kokonaismäärä saa olla enintään 50 prosenttia kyseisen paneelin jäsenen palkkiosta;
  - (c) menettelyn aikataulu; ja
  - (d) tapauskohtaiset menettelyt luottamuksellisten tietojen suojaamiseksi.
15. Paneelin jäsenet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen puhelin- tai videoyhteyden kautta.

G. KIRJALLISET HUOMAUTUKSET

16. Valituksen tehneen osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa viimeistään 20 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä. Valituksen kohteena olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen lausumansa 20 päivän kuluessa valituksen tehneen osapuolen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

H. PANEELIN TOIMINTA

17. Paneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Paneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.
18. Jollei sopimuksen 3 luvussa (Riitojen ratkaisumenettelyt) tai tässä työjärjestyksessä toisin määrätä, paneeli voi hoitaa tehtäviään erilaisin välinein, kuten puhelimitse, faksilla tai tietokoneyhteyksin.
19. Ainoastaan paneelin jäsenet voivat osallistua paneelin neuvotteluihin, mutta paneeli voi sallia jäsenten avustajien läsnäolon niissä.
20. Päätöksen ja raportin laatiminen on yksinomaan paneelin vastuulla, eikä tätä tehtävää saa siirtää muille.
21. Jos ilmenee menettelyllinen kysymys, jota ei käsitellä sopimuksen 3 luvussa (Riitojen ratkaisumenettelyt), paneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa.

22. Kun paneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa jotakin sen menettelyyn sovellettavaa, muuta kuin sopimuksen 3 luvussa (Riitojen ratkaisumenettelyt) vahvistettua määräaika tai tehdä muita menettelyllisiä tai hallinnollisia mukautuksia, sen on ensin kuultava osapuolia ja sen jälkeen ilmoitettava niille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä ja tarvittavasta uudesta määräajasta tai mukautuksesta.

I. PANEELIN JÄSENEEN VAIHTAMINEN

23. Jos osapuoli katsoo, että paneelin jäsen ei täytä paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevien menettelysääntöjen vaatimuksia (tämän työjärjestyksen liite I) ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseisen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa todisteiden saamisesta siitä, että paneelin jäsen ei väitetyesti täytä kyseisten menettelysääntöjen vaatimuksia.
24. Osapuolten on neuvoteltava asiasta 15 päivän kuluessa 23 kohdassa tarkoitettua ilmoituksesta. Niiden on ilmoitettava paneelin jäsenelle väitetyistä vaatimusten täyttymättä jäämisestä, ja ne voivat pyytää paneelin jäsentä ryhtymään toimenpiteisiin asian korjaamiseksi. Jos ne niin sopivat, ne voivat myös erottaa paneelin jäsenen ja valita uuden paneelin jäsenen sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti.
25. Jos osapuolet eivät pääse yhteisymmärrykseen tarpeesta vaihtaa paneelin jäsen, joka on muu kuin paneelin puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asia siirretään paneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.
- Jos paneelin puheenjohtaja katsoo, että paneelin jäsen ei täytä paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevien menettelysääntöjen vaatimuksia, uusi paneelin jäsen valitaan sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti.
26. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää, että asian käsittely annetaan jollekin niistä henkilöistä, jotka ovat jäljellä sopimuksen 64 artiklan (Välimiesten luettelo) mukaisesti laaditussa puheenjohtajia koskevassa alaluettelossa. Pyynnön esittänyttä osapuolta edustavan talouskumppanuussopimuskomitean puheenjohtajan tai puheenjohtajan valtuuttaman henkilön on valittava kyseisen henkilön nimi arvalla. Valitun henkilön tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.
- Jos tämä henkilö katsoo, että puheenjohtaja ei täytä paneelin jäseniä ja sovittelijoita koskevien menettelysääntöjen vaatimuksia, uusi puheenjohtaja valitaan sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti.
27. Raportin tai päätöksen antamisen määräaika on pidennettävä uuden paneelin jäsenen nimeämiseen tarvittavalla ajalla.

J. KESKEYTTÄMINEN JA PÄÄTTÄMINEN

28. Osapuolten yhteisestä pyynnöstä paneeli keskeyttää työnsä missä vaiheessa tahansa osapuolten sopimaksi ajaksi, joka on enintään 12 peräkkäistä kuukautta. Paneeli jatkaa työtään ennen keskeytysajan päättymistä osapuolten yhteisestä kirjallisesta pyynnöstä tai keskeytysajan lopussa kumman tahansa osapuolen kirjallisesta pyynnöstä. Pynnön esittäneen osapuolen on ilmoitettava asiasta toiselle osapuolelle. Jos osapuoli ei pyydä paneelin työn jatkamista keskeytysajan päättyessä, paneelin toimivaltuudet umpeutuvat ja riitojenratkaisumenettely päättyy. Jos paneelin työ keskeytetään, tämän kohdan mukaisia määräaikoja on pidennettävä yhtä pitkäksi aikaa kuin paneelin työ keskeytyy.

K. KUULEMISET

29. Osapuolia ja muita paneelin jäseniä kuultuaan paneelin puheenjohtajan on ilmoitettava osapuolille kuulemisen päivämäärä, kellonaika ja paikka 14 kohdan mukaisesti määritetyn aikataulun perusteella. Jollei kuuleminen ole yleisöltä suljettu, osapuolen, jonka alueella kuuleminen pidetään, on asetettava kyseiset tiedot julkisesti saataville.
30. Jolleivät osapuolet toisin sovi, kuuleminen pidetään Brysselissä, kun valituksen tehnyt osapuoli on Ghana, ja Accrassa, kun valituksen tehnyt osapuoli on Euroopan unioni. Valituksen kohteena oleva osapuoli vastaa kuulemisen logistisesta hallinnoinnista aiheutuvista kuluista.
31. Paneeli voi järjestää lisäkuulemisia, jos osapuolet niin sopivat.
32. Kaikkien paneelin jäsenten on oltava läsnä kuulemisen koko keston ajan.
33. Elleivät osapuolet toisin sovi, seuraavat henkilöt voivat osallistua kuulemiseen riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:
- (a) osapuolen edustajat;
  - (b) neuvonantajat;
  - (c) avustajat ja hallintohenkilöstö;
  - (d) paneelin tulkit, kääntäjät ja kirjurit; ja
  - (e) asiantuntijat, jotka paneeli on hankkinut sopimuksen 60 artiklan (Tiedot ja tekniset neuvot) mukaisesti.
34. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi päivää ennen kuulemistä toimitettava paneelille ja toiselle osapuolelle luettelo henkilöistä, jotka esittävät kuulemisessa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat kuulemiseen.
35. Paneelin on käytävä kuuleminen seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistettava, että sekä valituksen tehneelle että valituksen kohteena olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa väitteen ja vastaväitteen esittämiseksi:

Väite

- (a) valituksen tehneen osapuolen väite;
- (b) valituksen kohteena olevan osapuolen väite.

Vastaväite

- (a) valituksen tehneen osapuolen vastine;
  - (b) valituksen kohteena olevan osapuolen vastaväite.
36. Paneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolelle missä tahansa kuulemisen vaiheessa.
37. Paneelin on laadittava kuulemisesta tarkka kirjallinen selostus, joka toimitetaan osapuolille mahdollisimman pian kuulemisen jälkeen. Osapuolet voivat esittää huomautuksensa kirjallisesta selostuksesta, ja paneeli voi tarkastella huomautuksia.
38. Kumpikin osapuoli voi toimittaa 10 päivän kuluessa kuulemisesta täydentävän kirjallisen lausuman kuulemisen aikana esille tulleista asioista.

L. KIRJALLISET KYSYMYKSET

39. Paneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä yhdelle osapuolelle tai molemmille osapuolille. Kaikista yhdelle osapuolelle esitetyistä kysymyksistä on toimitettava jäljennös toiselle osapuolelle.
40. Kummankin osapuolen on toimitettava toiselle osapuolelle jäljennös paneelin kysymyksiin antamistaan vastauksista. Toisella osapuolella on oltava mahdollisuus esittää kirjallisia huomautuksia osapuolen vastauksista viiden päivän kuluessa jäljennöksen toimittamisesta.
41. Osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan paneeli voi pyytää osapuolilta asian kannalta merkityksellisiä tietoja, joita se pitää tarpeellisina ja asianmukaisina. Osapuolten on vastattava tällaisiin paneelin tietopyyntöihin viipymättä ja kattavasti.

M. LUOTTAMUKSELLISUUS

42. Kummankin osapuolen ja paneelin on kohdeltava luottamuksellisia toisen osapuolen paneelille toimittamia tietoja, jotka kyseinen osapuoli on määritellyt luottamuksellisiksi. Kun osapuoli toimittaa paneelille kirjallisen lausuman, joka sisältää luottamuksellisia tietoja, sen on myös toimitettava 15 päivän kuluessa lausuma, joka ei sisällä luottamuksellisia tietoja ja joka julkistetaan.
43. Mikään tässä työjärjestyksessä ei estä osapuolta julkistamasta yleisölle omaa kantaansa koskevia lausuntoja, kunhan se ei toisen osapuolen toimittamiin tietoihin viitattaessaan paljasta toisen osapuolen luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja.
44. Jos osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät luottamuksellisia yritystietoja, paneeli pitää tällaiset kuulemisen osat ei-julkisesti. Osapuolten on huolehdittava siitä, että paneelin kuulemiset säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin.

N. YKSIPUOLISET YHTEYDET

45. Paneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.
46. Paneelin jäsen ei saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa muiden paneelin jäsenten poissa ollessa.

O. AMICUS CURIAE -LAUSUMAT

47. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa paneelin asettamisesta, paneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia osapuolen luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, jotka ovat sijoittautuneet osapuolen alueelle ja jotka ovat osapuolten hallituksista riippumattomia, edellyttäen, että
  - (a) paneeli vastaanottaa ne 10 päivän kuluessa paneelin asettamispäivästä;
  - (b) ne ovat lyhyitä ja enintään 15 sivua liitteineen rivivälillä kaksi kirjoitettuna;
  - (c) niillä on välitöntä merkitystä paneelin tarkasteltavana olevan asian tosiseikkojen ja oikeudellisten kysymysten kannalta;
  - (d) ne sisältävät kuvauksen lausuman antavasta henkilöstä, mukaan lukien luonnollisen henkilön kansalaisuus sekä oikeushenkilön sijoittautumispaikka, toiminnan luonne, oikeudellinen asema, yleiset tavoitteet ja rahoituslähde;
  - (e) ne sisältävät kuvauksen paneelin menettelyyn kohdistuvien asianomaisen henkilön intressien luonteesta; ja
  - (f) ne on laadittu osapuolten valitsemilla kielillä tämän työjärjestyksen 54 ja 55 kohdan mukaisesti.

48. Lausumat on toimitettava osapuolille, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa. Osapuolet voivat 10 päivän kuluessa lausuman toimittamisesta esittää huomautuksensa paneelille.
49. Paneelin on lueteltava raportissaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka se on saanut 47 kohdan mukaisesti. Paneeli ei ole velvollinen käsittelemään raportissaan kyseisissä lausumissa esitettyjä väitteitä, mutta jos se kuitenkin tekee niin, sen on otettava huomioon myös kaikki osapuolten 48 kohdan mukaisesti esittämät huomautukset.

P. KIIREELLISET TAPAUKSET

50. Sopimuksen 52 artiklan (Välitystuomio) 2 kohdassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa paneeli mukauttaa tarvittaessa tässä työjärjestyksessä tarkoitettuja määräaikoja osapuolia kuultuaan, lukuun ottamatta 10 kohdassa (Toimeksianto) tarkoitettuja määräaikoja. Paneelin on ilmoitettava osapuolille mukautuksista.
51. Osapuolen sitä pyytäessä paneeli päättää 10 päivän kuluessa asettamisestaan, koskeeko tapaus kiireellisiä asioita.

Q. KUSTANNUKSET

52. Kukin osapuoli vastaa itse paneeliin osallistumisesta aiheutuvista kustannuksistaan.
53. Osapuolet jakavat yhdessä tasapuolisesti järjestelyistä aiheutuvat kulut, mukaan lukien paneelin jäsenten ja heidän avustajiensa palkkiot ja kulut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 30 kohdan soveltamista.

R. KÄÄNTÄMINEN JA TULKKAUS

54. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä paneelimenettelyä varten sopimuksen 47 artiklassa tarkoitettujen neuvottelujen tai sopimuksen 48 artiklassa tarkoitettun sovittelun aikana ja viimeistään tämän työjärjestyksen 14 kohdassa tarkoitettussa kokouksessa.
55. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kumpikin osapuoli esittää kirjalliset lausumansa valitsemallaan kielellä. Tässä tapauksessa kukin osapuoli toimittaa samaan aikaan käännöksen toisen osapuolen valitsemalla kielellä, ellei sen lausumaa ole kirjoitettu jollakin WTO:n työkielistä. Valituksen kohteena oleva osapuoli järjestää suullisten lausumien tulkkauksen osapuolten valitsemille kielille.
56. Paneelin raportit ja päätökset annetaan osapuolten valitsemalla yhdellä tai useammalla kielellä. Jos osapuolet eivät ole sopineet yhteisestä työkielestä, paneelin väliraportti ja loppuraportti annetaan jollakin WTO:n työkielistä.
57. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän työjärjestyksen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.
58. Kukin osapuoli vastaa kirjallisten lausumiensa käännöskustannuksista. Tuomioiden kääntämisestä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

S. MUUT MENETTELYT

59. Tässä työjärjestyksessä vahvistettuja määräaikoja on mukautettava sopimuksen 54 artiklassa (Välitystuomioiden noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika), 55 artiklassa (Välitystuomion noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu), 56 artiklassa (Välitystuomion noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset

korjaavat toimenpiteet) ja 57 artiklassa (Välitystuomioiden noudattamiseksi toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu asianmukaisten toimenpiteiden hyväksymisen jälkeen) tarkoitetuissa menettelyissä paneelin raportin tai päätöksen hyväksymistä koskevien erityisten määräaikojen mukaisesti.

LIITE
MENETTELYSÄÄNNÖT

I. Määritelmät

1. Näissä menettelysäännöissä tarkoitetaan
  - (a) 'hallintohenkilöstöllä' paneelin jäsenen kyseessä ollessa henkilöitä, jotka ovat paneelin jäsenen ohjauksessa ja valvonnassa, lukuun ottamatta avustajia;
  - (b) 'avustajalla' henkilöä, joka paneelin jäsenen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa paneelin jäsentä;
  - (c) 'ehdokkaalla' henkilöä, jonka nimi on sopimuksen 64 artiklassa (Välimiesten luettelo) tarkoitettussa paneelin jäsenten luettelossa ja jonka valintaa paneelin jäseneksi harkitaan sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisesti;
  - (d) 'sovittelijalla' henkilöä, joka on valittu sovittelijaksi sopimuksen 48 artiklan (Sovittelu) mukaisesti;
  - (e) 'paneelin jäsenellä' tai 'välimiehellä' paneelin jäsentä;

II. Pääperiaatteet

2. Jokaisen ehdokkaan ja paneelin jäsenen on riitojenratkaisujärjestelmän luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyttämiseksi
  - (a) tutustuttava näihin menettelysääntöihin;
  - (b) oltava riippumaton ja puolueeton;
  - (c) vältettävä suoria tai välillisiä eturistiriitoja;
  - (d) vältettävä käyttäytymistä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta;
  - (e) noudatettava tiukkoja käyttäytymissääntöjä; ja
  - (f) huolehdittava, että hänen toimintaansa eivät vaikuta oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset, uskollisuus osapuolelle tai arvostelun pelko.
3. Paneelin jäsen ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen tai hyväksyä mitään etua, joka voisi jollain tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.
4. Paneelin jäsen ei saa käyttää asemaansa paneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen. Paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.
5. Paneelin jäsen ei saa antaa aikaisempien tai nykyisten talous-, liike-, ammatti- tai henkilökohtaisten tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.
6. Paneelin jäsenen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

III. Ilmoittamisvelvollisuudet

7. Ennen kuin ehdokas hyväksyy sopimuksen 50 artiklan (Välimiespaneelin asettaminen) mukaisen nimityksensä paneelin jäseneksi, hänen on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat, mukaan lukien taloudelliset ja ammatilliset intressit tai työ- tai perhesuhteisiin liittyvät intressit.
8. Edellä olevan 7 kohdan mukainen ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää paneelin jäseneltä kaikkien, menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista.
9. Ehdokkaan tai paneelin jäsenen on ilmoitettava talouskumppanuussopimuskomitealle osapuolten tarkasteltaviksi kaikki näiden menettelysääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia koskevat seikat heti, kun ne tulevat hänen tietoonsa.

IV. Paneelin jäsenten tehtävät

10. Kun paneelin jäsen on hyväksynyt nimityksensä, hänen on oltava käytettävissä ja suoritettava tehtävänsä täsmällisesti ja joutuisasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.
11. Paneelin jäsenen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä päätöstä varten, eikä hän saa siirtää tehtävänsä kenellekään muulle.
12. Paneelin jäsenen on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että hänen avustajansa ja hallintohenkilöstönsä ovat tietoisia näiden käytännesääntöjen II, III, IV ja VI osan mukaisista paneelin jäsenen velvoitteista ja noudattavat niitä.

V. Entisten välimiesten velvoitteet

13. Kunkin entisen paneelin jäsenen on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että hän oli tehtäviään suorittaessaan puolueellinen tai hyötyi paneelin päätöksestä.
14. Kunkin entisen paneelin jäsenen on noudatettava näiden menettelysääntöjen VI osan mukaisia velvoitteita.

VI. Luottamuksellisuus

15. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista sellaista menettelyä koskevia tai sellaisen menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja, jota varten hänet on nimitetty. Paneelin jäsen ei saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää tällaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.
16. Paneelin jäsen ei saa paljastaa paneelin päätöstä tai sen osia ennen sen julkaisemista sopimuksen 3 luvun (Riitojen ratkaisumenettelyt) mukaisesti.
17. Paneelin jäsen ei saa milloinkaan ilmaista paneelin neuvottelujen sisältöä eikä kenenkään paneelin jäsenen näkemystä eikä esittää mitään lausumia menettelystä, jota varten hänet on nimitetty, tai menettelyssä käsiteltävistä riidanalaisista seikoista.

VII. Kulut

18. Kunkin paneelin jäsenen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajiensa ja hallintohenkilöstönsä käyttämästä ajasta ja kuluista.

VIII. Sovittelijat

19. Näitä menettelysääntöjä sovelletaan sovittelijoihin soveltuvin osin.

****